
Parti Nagy Lajos

HOTEL TÉESZIRODA

Csópép, mondjuk, így hívják a falut, hogy Csópép.

Zaporozsecclal érkezünk egy késő őszi délben, azzal a csupa szív, traktoralapú gépkocsival, melyet újkorában is folyton szerelni, drótozni és smirglizni kell. Ilyen a konstrukció, meghálálja, ha az ember aláfekszik vasárnap, néha kinyúl sörért vagy hetes kulcsért, s legföljebb ebédelni megy be a házba, ha egyáltalán meghallja a hívó szót a bőgő, szívszaggató motortól. De ha egyszer beindult, jár, mint az óramű.

Csópép híres munkásór-, majd kecskesajtgyártó község az Ewiggrau déli, lankásabb oldalán. Az Ewiggrau a Nagy-Tongyó rombusz alakú, gazdátlan platója, úgy gyalulták le évtizedekkel ezelőtt, akár egy asztalt avagy polcot hadicélokra. Utóbb bányamosoda lett, ha fentről nézné valaki, elhagyott szárítópóznái miatt leginkább egy temető és egy komlóültetvény elegyének hatna, de fentről nem nagyon nézi senki. Esetleg a vadlibák meg a puppentáli szél, ha simogatja a vasfüvet, miként önnön ritkuló, száraz szőrzetét.

A község hajdan meddőre települt, de a szórványosan megtapadt fű és kecskerágó a helyiek szorgalmával párosulva meghozta lassú gyümölcsét. Ki tudja, miért, szállást keresünk itt, legalább valami szobát. Hogy eltévedtünk, netán dolgunk volna, vagy csak megtetszik a különös, festőien komor hely, az talán sohasem fog kiderülni.

Ő, már várta a kérdést, lehetségesen van szállás, mondja a peshedtül vénséges öregasszony, akit a Polgárország-tábla alatt megkérdezünk. Ahogy a városi kacabajkánkat elnézi, a Téesziroda fog legjobb lenni a számunkra, de mindenekelőtt tessünk szíves belecsípni neki a karjába. Nyugodtan. Szívából reméli, hogy fájni fog, mondja, és ezzel benyújtja karját az ablakon. Kedvesem kis tétovázás után erőt vesz magán, és belecsíp a fonnyadt, bőrs anyagba.

Hála isten, kurrog a lepkeszerű teremtés, hála isten, de ez még nem minden, mert most akkor ő is hadd csípjén bele a mienkébe. A kis bármikéjébe a fiatalasszonynak, nem fog fájni. Csak hogy érezze a húsvért.

Mikor megcsipdesi kedvesem arcát, fölkiált, hogy hát ő azonmód el is ájul, és mi-csoda egy megtiszteltetés nekijük, hogy valaki személy egyik pillanatról a másikra jön, s csak úgy kivesz egy szobát, mint a tévében. Csópépen! Legszívesebben sírna, de most arra nincs idő, menjünk egyenesnek a Vegyesboltig, s keressük Warjánét, duplavével. Addigra le lesz rendezve, mer ő majd mingyán föl is híjja mobilon.

Levakolt, kapuboltos épület hátsó udvarán áll a frissen festett, kúriaszerű téesziroda. A nyitott verandán rácsos ajtó, azon túl, kis előtérből nyílik a cserebogár- és krepppapírszagú helyiség, berendezése egyszerű, folklorisztikus. A falat subaszőnyegek, valamint múlt századi sütőlapátok, szakajtók díszítik, s egy rég lejárt Magyar Konyhanaptár. Az egyetlen ablak hátranéz, a salakvörös tájra s a közeli szérűskertre, ahol nagy a sürgés-forgás. Music-centerből lakodalmas zene szól, láthatóan valami nagyobb ünnepség készül, nehéz gőzök alatt morognak az üstök, s bőrkötényes, csapzott alakok isszák műanyag pohárból a noha-bort.

Épp kipakolunk, mikor a nyitott ablakban meglátja kedvesemet egy állítólagos régi barát nője. Erős torokhangján felsikolt, s piros szvetterben, kezét-lábát törve szalad

az ablakunkhoz. Felszökken a párkányra, a rácson át puszilgatja kedvesem homlokát, s makacsul Margókámnak, illetve puncimancinak nevezi. Ő pedig, mondja, ha netán nem ismerné meg a kedvesem, ő az Angela Davis személyesen, bizony, azóta is rajta maradt ez a becenév.

Hát hogy vagyol máskülönben, kérdi percenként megriadt kedvesemtől.

Jól, mondja a kedvesem.

És máskülönben?

Máskülönben is jól, mondja a kedvesem.

Na nem baj, egyet se féljen, mondja a barátnő, ő most térül-fordul, s rögtönég hoz nekünk egy nagy tál kecskesajtot, lesz abban rösnyög is, jó szagú is, meg büdös is, ha érti, hogy mire gondol, már bocsánat az egyenes szóért.

Nem kristálytisztán, mondja a kedvesem, és húzódna hátra, de a barátnő, amennyire a rács engedi, párás szemmel nyomja utána az orcáját, mondván, hogy ő annyira marhául örvend, és az emésztően hosszú estéken majd biztos jót fognak dumcsizni KISZ-tábori és lábaközi dolgokról.

Én közben az autó hűtővizével vacakolok, eresztek belőle neszkvénak, bár eresztetni sem kell, folyik engesztelhetetlenül. Tán ezért kellett megállnunk itt, nem tudom már. Még meg se isszuk a vasízű kávét, mikor az állítólagos barátnő térül-fordul, s valóban hozza fekete fólia alatt a nagy tál sajtot, szuszakolja be a rácsos ablakon. Kedvesem nagyon szépen köszöni. Szívesen, mondja a barátnő, és hogy szeretne egy nagy kérést tenni.

Parancsolj, bólint kedvesem.

Az a helyzet, hogy azt szeretném mondani, hadd fogdossam meg kicsit a frizurádat, mondja a barátnő. Kedvesem meglepődik, s persze megengedi, hogy a másik beletúrjon a hajába. Angela Davis hálásan köszöni, mackója szárába törli a kezét, és nagyokat cuppogva elkezdi kedvesem haját babrálni. Bocsásson meg, mondja, de ő momentánd fogász bácsihoz jár Tenyőbe, azért cuppog. Most teszik be neki a véglegest.

Persze az látszik, huhumargókám, de mennyire látszik, mondja, hogy ez nem halott haj tenéked, hanem fényes és erős, a városi haj mind jól van tartva, stúdióban, naná hogy, s ha már itt tartunk, azt szeretné kérdezni, hogy megkérdezné-e a kedves férjét a kedvesem, hogy szabad-e neki egy evőkanálnyi sampont kapni kipróbálás végett?

Ne viccelj, hát ez csak természetes, itt hagyom neked a flakont, használd egészséggel, mondja a kedvesem, és miközben igyekszik észrevétlenül kihúzni haját a barátnő szájából, megkérdezi, hogy ugyan, hát mit készítenek itt a kertben.

Hát mit? Hát te kérded? Hát az avatást, puncimanci, mondja a barátnő, és zihálva, tátott szájjal nevetgél. Sárga pattanásai vidáman billegnek piros arcán. Holdjáró cipőjéhez kevéssé illik a kék mackónadrág. A csirkék miatt, magyarázza, tudniillik ebben szokjuk agyonrugdalni őket. És hogy nem-e szabad, hogy a hajzat is a végin az övé maradjon?

Minek a végén, kérdi meglepve a kedvesem?

Hát annak, mondja a barátnő, és tátott szájjal a semmibe réved. Képzeld csak el a kedvesem, a múltkorjában itt járt Julia Roberts és Friderikusz János színarany terepjáróval, annyit ettek, rosszul lettek, leájultak, kipukkadtak, ment a bőr a gajdeszba, ehhez tartsuk magunkat. Hát nem érdekes? Hogy jönnek, és aztán kirepednek, mint a műtrágyás zsák?

Nagyon is érdekes, mondja kedvesem, és a rácson át kinyújtja az előkerített samponos flakont. Még egyszer őszintén köszönjük a sajtátalat, mondja remegő hangon, és

bár aligha maradunk sokáig, reméli, hogy még összefutnak. Az kurvaisten, feleli a vihógó teremtés, de éppenséggel a sajt nem ezer százalékgig ajándék, mer' ez, amit a kedvesem a fólia alatt lát, ez ÁFA nélkül háromezer-kétszáz forint, nekik is baromi egy pénzbe van, Csőpép nem Svájc, a kecske nem tehén, ha érti a kedvesem, mire gondol máskülönben.

Hogyne, mondja kedvesem, és elvörösödvé nyitogatja a táskáját. Nincs túl sok pénzünk, valami nagyobb út vége táján vagyunk, az autó mellől belátok a szobába, látom, ahogy hosszan kotorászik a pénztárcájában.

Megannyi puha szorongás, gyűlnek az udvaron az öregasszonyok. Többnyire betartják a tisztes távolságot, bár egyikük váratlanul odaugrik, s kikapja a kezemből az olajmérő pálcikát. Hétrét görnyedve elszalad vele, a többiek nevetnek, szárazon tapsolnak s hörögnek hozzá, mint a csőposta. Huj, be vékony, huj, be vékony, kiabálják.

Warjáné, ki korábban nekünk kulcsot és vendégkönyvet adott, majd szó nélkül kifordult az udvarról, ünnepélyes képpel visszatér.

A vendégkönyv engem külön is érdekelni fog, mondta akkor, mert ilyen unikum sehol a bűdös életbe nincsen. Sehol, Zalában se! Mert aki csak megfordult itt a történelem során, az mind benne van, Jézus Krisztustól vagy Komócsin Zoltántól Ambrus Attiláig. Van, hogy saját kezű rajzokkal, de hát látni fogom, mér lőné le a poént? Ó időnként kikérdezi tudniillik a népességet, hogy kinél ki járt itt az éjszaka, és akkor összefoglalóan beírja a lényegét, mer locogó ám a nép, sok van, aki még lódítani se áttalna, ha ő, Warjáné le nem nyesegetné a vadhajtást. Errefelé ez hagyomány, mióta csak a noha-szólgó megterem, hogy fölírják a látogatót a helytörténet végett, hogy például, mit tudja ő, Iksz Jánoskáék fáskamrájában itt járt Gagarin, levágta három ujját, a Nótanács rétest sütött, ennyi.

Warjáné most megáll előttem, büszkén körülnéz, s a tollkabátja alól előhúzza egy nemzetiszín szalaggal átkötött csomagot. Tessék, mondja, Csőpépen a kimondott szó parancs, úgyhogy már meg is hozta szeretettel a megrendelt sajtkollekciót. Nagyon kedves, szabadkozom, de alighanem itt félreértés lesz, ugyanis mi nem rendeltünk semmit, különben is már kaptunk, az... Angela az imént volt olyan szíves, hogy hozott egy tányérral, de ettől függetlenül is, tetszik tudni, az a helyzet...

Az egy AIDS-es kurva, mondja Warjáné, és a csomaggal rávág a motorháztetőmre. Nőmunka nulla, KISZ-munka nulla, de mindegy, zárójel bezárva. Sajtból sohase elég, és ne gondoljuk, hogy ez jó lesz így, és csupán őt sértjük vérig egy ilyen hezitálkodással, mert nem. Hanem az egész téeszkollektívát csapjuk arcon a magatartásunkkal, ő nem is érti, két felnőtt, egészséges ember képzeli ilyesmit? különben is, enni csak kell, hát hogy máshogy akarunk erőre kapni? Elég az hozzá, ő ezt hat ökörrrel se viszi vissza, úgyhogy szíveskedjünk csak nyugodtan átvenni, hogy ne legyen probléma. Mit gondolunk, nekijük már az nagy megtiszteltetés, hogy ismét ilyen derék, autós emberek fordulnak meg a téeszirodán, pláne fehérek.

Hát akkor köszönjük, mondom, igazán szép figyelmesség, és megfogom a nehéz, picit nedves batyut.

Naná, lép hozzám egész közel Warjáné, s nem engedi ki a kezéből a fekete fóliát. Érzem a szája fokhagyma- és acetonszagát. Naná, hogy köszönjük, ha egyszer ingyér van szinte, bruttó hétezer-ötszáz forint, plusz az alumíniumtálca, amin a helyi törpevízmű van begravírozva. Az betudható úgy, hogy ajándék. Szeressük-e az ilyesmit, kérdezi, és rám kacsint. A szépet ebbe a ragyabunkó világba.

Persze, mondom, és enyhén izzadni kezdek. Előveszem a pénztárcámat, bár tudom,

hogy ötezer forint van benne, s azt is tudom, hogy a kedvesemében már egy fillér sincs. Hát, azt hiszem, baj lesz, mondom, nagyon röstellem, de tetszik látni, ötezer forintunk van összevissza, legalábbis készpénzben nincs több, sajnos.

Az is elég, vágja rá Warjáné, és mint az előbbi öregasszony az olajos pálcikát, csőrével kikapja a pénztárcából az ötezrest. Megköpködi, elrakja. Apjuk, anyjuk idejőj-jön, morogja.

A szemem sarkából látom, hogy a kedvesem a két bepakolt sporttáskával kison a rácsos ajtón, és halászapadtan közeledik az autó felé. Mint mindig, most is kitalálta a gondolatomat, félek, hogy az utolsót. Hát akkor köszönjük szépen a kedvességet, a fáradságukat, mondom, de mégis úgy alakult, hogy nem tudunk itt maradni éjszakára, hiszen nyilvánvaló ezek után, hogy a szállás is pénzbe kerül.

Attól függ, mondja Warjáné sötét orcával, az attól függ, hogy mi a pénz máma. Mert szerinte ez a keveske minékünk nem lehet pénz, ez a kis pökedelmi összeg, azt ő látja a városi kacabajkánkon. Ilyen szobáért?! Tájjellegű épületben? Mert tetszek tudni, egy ilyen vendégszoba-kialakítás baromian sokba van nekik, konkrétan háromezer-ötszázba per éjszakánként, reggelivel. Azt persze jó lenne itt és most megkapni. Mikor a csőpépi ember számít valamire, akkor ha nem kapja meg, ölni tudna. És ezt mink kibéreltük tanú nénik előtt, szavunkat adtuk rá, más kedves vendég elöl elfoglaltuk, nem is folytatja, mer az epéje elfakad.

Esetleg ha lehetne kártyával fizetni, az megoldás volna, mondom, illetve van-e a faluban automata?

Erre Warjáné összecsapja a kezét, hogy hallottátok, asszonytársak, barátaim, hát mi csoda megtiszteltetés, hogy az ő kis sárfészkükben valaki direkt kártyával akarna fizetni? Pláne automatával! Tapsoljuk meg, kiabálja, tapsoljuk meg a Jánoskát! Csak megmondva a sajnos, egyelőre még ilyesmi önáluk nincsen, és ők a kártyával nem tudnak mit csinálni, hiába csillog-villog, ha nem szarkák ők. Kártyáért nem adnak a boltban se sőt, se tévéújságot.

Hát akkor nincs mit tenni, elmegyünk. Ahogy egészen közletről tetszett látni, készpénzünk nincs, mondom, és feszes lassúsággal, úgyszólván a menekülés határán rakom be a csomagokat a Zaporozsecebe.

Hohó! Félreértettük ötet, mert elmenni azt egyáltalán nem lehet, az föl se merül, mondja Warjáné, és megfogja az egyik táska fülét. A harag rossz tanácsadó. És megtiszteltetés ide vagy oda, azért mit tetszünk mink képzelni a pesti dolmányunkkal? Hát az ő citerazenekaruknak eddig élő ember nem fordított hátat, már ne is haragudjak, és akkor még hol van a Hidas Antal-vers, a vegyeskar meg a sajtgyári szavalókórus, *polgárörnek egy baja, egy baja, mért nincs három élete, élete* satöbbi, hát eszünk már el ne menjen, hát ők négy álló napja készülődnek az avatóra!

Milyen avatóra, néni?

Hát a magikéra, a técsztagavatóra, höj de nehéz fejüknek tetszik lenni, mondja a Warjáné, és kiveszi a csomagtartóból a táskánkat. De azt nem érti, mért kellett elrontani az ő kis meglepetésüket. Már fekete az udvar az öregasszonyoktól. Kendőjük alatt villog az ezüst-, esetleg műanyag csőrük, járókeretre vagy biciklire támaszkodnak, a kezükben sütőlapát, légycsapó, sziszegnek és gőzölögnek, mint a kormányra akasztott szatyaik.

Csak nézzek körül, mondja Warjáné, nézzem meg, hogy ónékik, ezeknek a peshedett népeknek ilyen megtiszteltetésben nem volt részük évek óta, ezt komolyan mondják, kézzelfogható, hogy úgy mondja, hús-vér látogatóhoz nem nagyon szoktak, úgy-

hogy itt több önkéntes asszony kútba fog ugrani, ha mi elmegyünk. Sütöttek, főztek, hogy minél hamarabb elérjük, ugye, a szükséges kondíciót, és most tessék? Blama a köbön?

Nem is beszélve a dekorációról, mondja Warjáné, és elővesz egy kék, nyeles fésűt. Mert aki idejön megszállni, azt föl kell díszíteni az avatáshoz tisztességgel, hisz az neki egy végleges, komoly elhatározása, „máshun nincsen számára, hej”, annak itt esküt kell tenni, csőpépi állampolgárit, és azt nem lehet akárhogy! Jönnek az úttörők is, a Karcoska a Tanácstól, birge lett vágva meg tyúksült. És ha szabad érdeklődni, mit csináljon a boncmester a parféfortáival? Csesse meg? Az ÉDÁSZ külön erősáramot hozott a kemence végett. Árkon-bokron át. Ki fizeti meg azt a tetemes költségvonzatot? S emberi tényezőjét, a szégyent?

Ne is tessék ilyent mondani, mondom. Igazán kínos, de tessék megérteni, hogy sajnos muszáj elmennünk, ha egyszer nincs pénzünk, adósak pedig nem szeretnénk maradni. Azt ők sem szeretnék, mondja Warjáné, és lassan a hátam mögé kerül.

Na ugye, mondom, hát nem jobb, ha elmegyünk békében? Különbén is, mi nem kértünk semmiféle avatást, és igazándiból, nagyon kedves a néni, de őszintén szólva nem is igen akarunk téesztag lenni.

Szóval nem, mondja Warjáné, és hogy ők persze nem hatóság, s ha valakit, mondjuk, kényszerítenének, abból alighanem csak bajuk lehetne, bár ilyen eset még nem volt, hogy valaki semmiképp ne akarta volna a szép ceremóniát, de mindegy. Ez akkor egészen más eset, viszont azt azért engedjem meg, hogy még ha lábon el is távozzunk, hát a hajunkat akkor is meg kell igazítani, az majdnem ingyen van, ők egy több száz éves fodrászfalu, és ennek a hagyománytiszteletüknek visszamenően így adnak kifejezést, a gyerekek még ma is tanulják az iskolában a politechnikán, s a ravatalozóba járnak gyakorlatra.

Ekkor Warjáné szabályosan fölugrik rám hátulról, és köpködni, majd azon nedvesen fésülni kezdi a hajamat. Térdével átkulcsolja a derekamat, meglepően könnyű, a döbbenettől még a hányingerem is elmúlik, állok ott és mosolygok, mint egy lefagyott monitor.

Ettől a többiek is felélénkülnek, egy ütött-kopott SZTK-burát hoznak elő az istállóból, és körbeveszik a nyitott kocsiajtónál álló kedvesemet. Azt mondogatják neki, ne féljen a Juliska, hát nem szülés ez, hát önáluk sütés előtt minden asszonypajtás dauert kap, olyan keményet, mint a bukósisak. Vagy az álló férfimicsoda, olyan keményet. Na?

Ekkor kedvesem nem bírja tovább, felsikolt, beül a Zaporozsecbe, és magára csukja az ajtót. Mint egy darázs, jár belül a sikolya, bepárásítja az üveget. Az öregasszonyok hátraugranak, és elkezdenek tapsolni.

Én ettől veszem el a fejem, hátamon a vijjogó, kapálódzó Warjánéval megpördülök, megpróbálom a tornác eternitoszlopához csapkodni, ne tessék haragudni, kiabálok, most már tényleg mennünk kell. Az öregasszony végül elereszti a hajamat, de nem huppan le, és nem is áll vissza a földre, hanem lebeg az udvar fölött puhán és hangtalanul. Fénylik a kicsi pléhmosolya, de nem mozdul.

A táskákat visszarakom a csomagtartóba, én is mosolygok, a nénik is mosolyognak, fészkelődnek egyre közelebb. Jár a szemük a fényvédős, fekete kontaktlencse mögött. Jönnek, mint a köd, mint a korom, lábuk nem éri a földet. Épp hogy sikerül beugranom a kormány mögé. S magamra zárni az ajtót.

A kapuboltozatig s azon túl az utca aszfaltburkolatáig kissé lejt az udvar. Kazah szo-

kás szerint már gurul a Zaporozsec, amikor megpróbálom begyűjtani a motort. Hat-hét méteres szakasz, de percekgig tart, még most is tart, és nem tudom, meddig. A csalódott csőpépiek közrefognak, emelgetik a kocsi hátulját, ráülnek a motorházra, a tetőre, vihognak, korpaszáraz tenyerükkel dobolnak az acéllemezen. Indítok és újra indítok, időközben besötétedik, hiába gyűjtök lámpát, mintha bálásruhában menekülnénk, vagy egy károgó, murrogó kecskesajt fekete közepében.

Jorge Luis Borges*

HATÁROK

E nyugatra tartó utcák közül
bár fogalmam sincs, melyik, de talán van,
amit gyanútlanul, részvétlenül
én már egyszer s mindenkorra bejártam,

alávetve Annak, aki merev
és titkos és mindenható szabályt szab
minden e változékony életet
alkotó álomnak, formának, árnyak.

Ha nincs semmi, ami ne érne véget,
aztán csak felejtés és „soha már” van,
ki tudja, tudtunkon kívül, de végleg
kitől köszöntünk el ebben a házban?

Leáll az éj, elszürkül az üveg,
s a könyvek oszlopából, amit a
fény csonka árnyként az asztalra vet,
lesz még, amit nem olvastunk soha.

Van délen pár kapu, ütött-kopott,
nagy kővázával (kaktuszfüge benne):
számomra áthatolhatatlanok,
mintha csak egy litográfia lenne.

Valami ajtót bezártál örökre,
és egy tükör hiába őrzi képed;
egy keresztúton hezitálsz: fölötte
négyarcú Janus négy irányba réved.

* Az Európa Könyvkiadónál hamarosan megjelenő kötetből.